

Облік і фінанси Accounting & Finance

№ 2 (72)' 2016

Засновники:

Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів
АПК України
Національний науковий центр
«Інститут аграрної економіки»
Національний університет біоресурсів і
природокористування України
Державний вищий навчальний заклад
«Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»
Національний університет харчових технологій
Миколаївський національний аграрний університет
Уманський національний університет садівництва
Товариство з додатковою відповідальністю
«Інститут обліку і фінансів»

Науково-виробничий журнал заснований у травні 2004 року.
Виходить щоквартально. До 2013 року журнал «Облік і
фінанси» видавався під назвою «Облік і фінанси АПК».

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу
масової інформації серія КВ № 19541-9341ПР від 21.12.2012 р.

Журнал внесено до Переліку наукових фахових видань України в галузі
економічних наук Постановою Президії ВАК України від 06.10.2010 р.
№ 1-05/6 та Наказом МОН України від 17.01.2014 р. № 41.

ISSN 2307-9878

Індексується в міжнародних каталогах та наукометричних базах
**EBSCOhost, Index Copernicus, RePEC, ProQuest, PIIHC,
Ulrich's Periodicals Directory, Research Bible, Google Scholar**

Видавець та розповсюдженець журналу:

ТДВ «Інститут обліку і фінансів»
Україна, 03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен,
географічних назв, назв підприємств і організацій та іншої
інформації несуть автори статей. Висловлені у цих статтях думки
можуть не збігатися із точкою зору редакційної колегії журналу.
Передрук та переклад статей дозволяється лише за згодою редакції
та автора. Відповідальність за зміст рекламних оголошень несе
рекламодавець.

Відповідальний редактор: Остапчук С.М.

Комп'ютерна верстка: Таран П.О.

Додрукарська підготовка: СПД Трубак І.М.

Свідцтво про державну реєстрацію № 22491, видане 19.06.2003 р.

Здано до друку 14.06.2016. Формат 60x84 1/8. Фіз. друк. арк. 17.
Умов. друк. арк. 21,75. Обл.-вид. арк. 17,7. Папір офсетний.
Друк офсетний. Наклад 300 прим. Замовлення № 59.

Надруковано:

Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
Україна, 03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10.
Свідцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 2065, видане 18.01.2005 р.

Адреса редакції:

Україна, 03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10.
Тел./факс: +38 (044) 259-01-25, magazine@faaf.org.ua
<http://www.afj.org.ua>

*Колектив редакції журналу нагороджено
Почесною грамотою Кабінету Міністрів України*

Редакційна колегія:

Дем'яненко М.Я. – головний редактор, д.е.н., проф.,
академік Національної академії аграрних наук України,
заслужений діяч науки і техніки України (*Національний
науковий центр «Інститут аграрної економіки», Україна*)

Жук В.М. – заступник головного редактора, д.е.н., проф.,
член-кореспондент Національної академії аграрних наук
України, заслужений діяч науки і техніки України
(*Товариство з додатковою відповідальністю «Інститут
обліку і фінансів», Україна*)

Бичкова С.М., д.е.н., проф. (*Санкт-Петербурзький
державний аграрний університет, Російська Федерація*)

Васілевські Мірослав, д.е.н., проф. (*Варшавський
університет природничих наук – SGGW, Польща*)

Валентинов Владислав, д.пол.н. (*Лейбніц-Інститут
аграрного розвитку в Центральній та Східній Європі,
Німеччина*)

Вігер Марек, к.е.н. (*Інститут економіки сільського
господарства і продовольства – Національний науково-
дослідний інститут, Польща*)

Вишнеvsька О.М., д.е.н., проф. (*Миколаївський
національний аграрний університет, Україна*)

Гайдуцький П.І., д.е.н., проф., академік Національної
академії аграрних наук України, заслужений діяч науки і
техніки України (*Інститут стратегічних оцінок, Україна*)

Коцупатрій М.М., к.е.н., проф. (*Державний вищий
навчальний заклад «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана», Україна*)

Лузан Ю.Я., д.е.н., заслужений економіст України
(*Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК
України, Україна*)

Мостенська Т.Л., д.е.н., проф. (*Національний університет
харчових технологій, Україна*)

Непочатенко О.О., д.е.н., проф. (*Уманський національний
університет садівництва, Україна*)

Петрук О.М., д.е.н., проф. (*Житомирський державний
технологічний університет, Україна*)

Савчук В.К., д.е.н., проф. (*Національний університет
біоресурсів і природокористування України, Україна*)

Синчак В.П., д.е.н., проф. (*Хмельницький університет
управління та права, Україна*)

Хоружій Л.І., д.е.н., проф. (*Російський державний аграрний
університет - МСГА імені К.А.Тімірязєва, Російська
Федерація*)

Шевчук В.О., д.е.н., проф. (*Національна академія
статистики, обліку та аудиту, Україна*)

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Інституту обліку і фінансів, *протокол № 4 від 13.06.2016 р.*

Облік і фінанси Accounting & Finance

№ 2 (72)' 2016

*The journal's editorial staff has been awarded
a Diploma of the Cabinet of Ministers of Ukraine*

Founders:

Federation of the auditors, accountants and financiers of
Agroindustrial Complex of Ukraine
'Institute of Agrarian Economics' National Scientific Centre
National University of Life and Environmental Sciences of
Ukraine
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
National University for Food Technologies
Mykolayiv National Agrarian University
Uman National University of Horticulture
'Institute of Accounting and Finance'
Company with additional liability

Editorial Board:

Mykola Demyanenko – Chief Editor, Dr. Sc. (Economics),
Prof., Academician of the National Academy of Agricultural
Sciences, Emeritus of Sciences and Technology of Ukraine
(*'Institute of Agrarian Economics' National Scientific Centre,
Ukraine*)

Valeriy Zhuk - Chief Editor Deputy, Dr. Sc. (Economics),
Prof., Corresponding member of the National Academy of
Agricultural Sciences, Emeritus of Sciences and Technology of
Ukraine (*'Institute of Accounting and Finance' Company with
additional liability, Ukraine*)

Svitlana Bychkova, Dr. Sc. (Economics), Prof. (*Saint-
Petersburg State Agrarian University, Russia*)

Mirosław Wasilewski, Dr. hab. (Economics), Prof. WULS
(*Warsaw University of Life Sciences – SGGW, Poland*)

Vladislav Valentinov, Dr. rer. pol. habil. (*Leibniz Institute of
Agricultural Development in Central and Eastern Europe,
Germany*)

Marek Wigier, PhD (Economics) (*Institute of Agriculture and
Food Economics – National Research Institute, Poland*)

Olha Vyshnevska, Dr. Sc. (Economics), Prof. (*Mykolayiv
National Agrarian University, Ukraine*)

Pavlo Gaydutsky, Dr. Sc. (Economics), Prof., Academician of
the National Academy of Agricultural Sciences, Emeritus of
Sciences and Technology of Ukraine (*Institute for Strategic
Estimates, Ukraine*)

Mykhaylo Kotsupatry, PhD (Economics), Prof. (*Kyiv National
Economic University named after Vadym Hetman, Ukraine*)

Yuriy Luzan, Dr. Sc. (Economics), Honored Economist of
Ukraine (*Federation of the auditors, accountants and financiers
of Agroindustrial Complex of Ukraine, Ukraine*)

Tetyana Mostenska, Dr. Sc. (Economics), Prof. (*National
University for Food Technologies, Ukraine*)

Olena Nepochatenko, Dr. Sc. (Economics), Prof. (*Uman
National University of Horticulture, Ukraine*)

Oleksandr Petruk, Dr. Sc. (Economics), Prof. (*Zhytomyr State
Technological University, Ukraine*)

Vasyl Savchuk, Dr. Sc. (Economics), Prof. (*National University
of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Ukraine*)

Viktor Sychak, Dr. Sc. (Economics), Prof. (*Khmelnytsky
University of Management and Law, Ukraine*)

Lyudmyla Khoruzhiy, Dr. Sc. (Economics), Prof. (*Russian
State Agrarian University – MTAA named after K.A. Timiryazev,
Russia*)

Volodymyr Shevchuk, Dr. Sc. (Economics), Prof. (*National
Academy of Statistics, Accounting and Auditing, Ukraine*)

The scientific and production journal 'Accounting and Finance'
founded in 2004. The journal is published quarterly. Before the
2013, the journal was published, entitled 'Accounting and
Finance of Agro Industrial Complex'.

Certificate of state registration of printed mass media:
KB № 19541-9341ПП, reissued 21.12.2012.

The journal is licensed as academic, professional journal in all
economic sciences (Decision of Higher Accreditation Committee
of Ukraine: № 1-05/6, issued 06.10.2010; Decree of Ministry of
Education and Science of Ukraine: № 41, issued 17.01.2014).

ISSN 2307-9878

'Accounting and Finance' journal is indexed in **EBSCOhost**,
Index Copernicus, **RePEc**, **ProQuest**, **РИИЦ**, **Ulrich's
Periodicals Directory**, **Research Bible**, **Google Scholar**

Publisher and spreader of the journal:

'Institute of Accounting and Finance'

Company with additional liability

Ukraine, 03127, Kyiv, Heroiv Oborony street, 10.

The authors are responsible for the accuracy of facts, quotations
private names, enterprises and organizations titles, geographical
locations etc. The editorial office and board do not always share
the views and thoughts expressed in the articles published.
Reprint and translation of articles is allowed on the written
consent with the editorial office and the author. The advertiser is
responsible for the advertisement contents.

Executive Editor: Serhiy Ostapchuk

Computer page positioning and layout: Pavlo Taran

Typographical preparation: Igor Trubak

Printing facilities:

'Institute of Agrarian Economics' National Scientific Centre
Ukraine, 03127, Kyiv, Heroiv Oborony street, 10.

Publishing license: ДК № 2065, issued 18.01.2005

Editorial Office:

Ukraine, 03127, Kyiv, Heroiv Oborony street, 10.

Tel./fax: +38 (044) 259-01-25,

magazine@faaf.org.ua <http://www.afj.org.ua>

This issue of journal recommended for publication by the
decision of the Academic Council of the Institute of Accounting
and Finance, *protocol № 4, dated 13.06.2016.*

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

<i>Дем'яненко М.Я., Рожельюк В.М.</i> Системний підхід до формування облікової інформації для потреб управління	8
<i>Гончаренко Н.В.</i> Організаційно-методичні засади обліку витрат перехідного періоду в органічному рослинництві	16
<i>Кебко В.В.</i> Фундаментальні основи розвитку складових сучасної фінансової звітності	23
<i>Король С.Я.</i> Теоретичні засади соціального обліку	29
<i>Кушніренко О.А.</i> Обліково-інформаційне відображення оподаткування сільськогосподарських підприємств у контексті їх сталого розвитку	35
<i>Орехова А.І.</i> Інтерпретація та місія стратегічного управлінського обліку в управлінській діяльності підприємств	45
<i>Пасько О.В.</i> Належна правова процедура Ради з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку	50
<i>Правдюк Н.Л., Правдюк М.В.</i> Якість облікової інформації: сутність та методика оцінки	57
<i>Сторожук Т.М.</i> Вплив креативності в обліку на показники фінансової звітності	65
<i>Сук Л.К.</i> Обчислення та використання собівартості сільськогосподарської продукції	71
<i>Сук П.Л.</i> Формування облікової інформації про витрати	76
<i>Танасієва М.М.</i> Проблеми нормативного регулювання обліку природоохоронної діяльності у лісовому господарстві	81
<i>Шевченко Л.Я.</i> Інтегрований облік в управлінні процесом оподаткування підприємства	90

ФІНАНСИ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

<i>Гудзь Г.О.</i> Інформаційні системи та технології у страховому захисті аграрного підприємництва	95
<i>Домінова І.В.</i> Форми електронного банкінгу: еволюція, переваги та недоліки	104
<i>Ерастов В.І.</i> Основні тренди страхового ринку зарубіжних країн, що мають позитивний вплив на інтернет-страхування	110
<i>Неізвестна О.В.</i> Основні напрями і механізм антикризового управління банківською діяльністю	119
<i>Полчанов А.Ю., Поплавський О.О.</i> Особливості діяльності ісламських страхових компаній	126
<i>Росва О.С.</i> Методика визначення мінімальної ціни та обсягу реалізації продукції, з урахуванням податкового навантаження	131
<i>Трусова Н.В.</i> Прогнозна ймовірність процесу реалізації фінансового потенціалу аграрного мікрорівня	135

АУДИТ, АНАЛІЗ І КОНТРОЛЬ

<i>Бондар В.П.</i> Теорія та практика застосування аудиторських процедур щодо вхідних залишків при виконанні перших завдань з аудиту	143
--	-----

ЕКОНОМІКА ТА МЕНЕДЖМЕНТ

<i>Калініченко О.В.</i> Методичні засади оцінки енергетичної ефективності виробництва продукції рослинництва	150
<i>Куцик П.О., Скоп Х.І.</i> Сучасні системи управління нематеріальними активами підприємства	156

КРИТИКА І БІБЛІОГРАФІЯ

<i>Стецюк П.А.</i> Рецензія на колективну монографію за редакцією проф. Д.І. Деми «Фінансова політика в аграрному секторі економіки: стан та перспективи»	163
Відомості про авторів	165

ACCOUNTING

<i>Demyanenko M.Ya., Rozhelyuk V.M. System Approach to Formation of Accounting Information for Management</i>	8
<i>Honcharenko N.V. Organizational and Methodological Principles of Cost Accounting in Transitional Period in Organic Crop Production</i>	16
<i>Kebko V.V. Fundamentals of Component Development of Modern Financial Statements</i>	23
<i>Korol S.Ya. Theoretical Grounds of Social Accounting</i>	29
<i>Kushnirenko O.A. Accounting-Informational Reflection of Taxation of Agricultural Enterprises in the Context of Their Sustainable Development</i>	35
<i>Oriekhova A.I. Interpretation and Mission of Strategic Managerial Accounting in Management of Enterprises</i>	45
<i>Pasko O.V. Due Process of the International Accounting Standard Board</i>	50
<i>Pravdiuk N.L., Pravdiuk M.V. Quality of Accounting Information: Essence and Assessment Method</i>	57
<i>Storozhuk T.M. Impact of Creativity in Accounting on Indicators of Financial Statements</i>	65
<i>Suk L.K. Calculating and Using Self-Cost of Agricultural Products</i>	71
<i>Suk P.L. Formation of Accounting Information on Costs</i>	76
<i>Tanasiyeva M.M. Problems of Normative Regulation of Accounting of Nature Protection Activity in Forestry</i>	81
<i>Shevchenko L.Ya. Integrated Accounting in the Management of Company Taxation</i>	90

FINANCE & TAXATION

<i>Hudz H.O. Information Systems and Technologies of Insurance Coverage of Agricultural Business</i>	95
<i>Dominova I.V. Forms of Electronic Banking: Evolution, Advantages and Disadvantages</i>	104
<i>Erastov V.I. Main Trends in Insurance Market of Foreign Countries That Have Positive Impact on Internet Insurance</i>	110
<i>Niezviestna O.V. Main Directions and Mechanism of Antirecessionary Management of Bank Operations</i>	119
<i>Polchanov A.Yu., Poplavskiy O.O. Peculiarities of Activities of Islamic Insurance Companies</i>	126
<i>Royeva O.S. Method for Determining Minimum Prices and Sales Volumes, Taking into Account the Tax Burden</i>	131
<i>Trusova N.V. Predicted Possibility of Implementing Financial Potential at Agricultural Micro-Level</i>	135

AUDIT, ANALYSIS & CONTROL

<i>Bondar V.P. Theory and Practice of Applying Audit Procedures to Input Balance in Performing the First Tasks of the Audit</i>	143
---	-----

ECONOMICS & MANAGEMENT

<i>Kalinichenko O.V. Methodological Principles of Valuation of Energy Efficiency of Crop Production</i>	150
<i>Kutsyk P.O., Skop K.I. Modern Management Systems of Intangible Assets of Companies</i>	156

CRITIQUE & BIBLIOGRAPHY

<i>Stetsyuk P.A. Review of the Collective Monograph 'Financial Policy in the Agricultural Sector: State and Prospects' Edited by Dema D.I.</i>	163
Information about the Authors	165

БУХГАЛТЕРСКИЙ УЧЕТ

<i>Демьяненко Н.Я., Рожелюк В.Н.</i> Системный подход к формированию учетной информации для нужд управления	8
<i>Гончаренко Н.В.</i> Организационно-методические основы учета затрат переходного периода в органическом растениеводстве	16
<i>Кебко В.В.</i> Фундаментальные основы развития составляющих современной финансовой отчетности	23
<i>Король С.Я.</i> Теоретические основы социального учета	29
<i>Кушниренко А.А.</i> Учетно-информационное отображение налогообложения сельскохозяйственных предприятий в контексте их устойчивого развития	35
<i>Орехова А.И.</i> Интерпретация и миссия стратегического учета в управленческой деятельности предприятия	45
<i>Пасько О.В.</i> Надлежащая правовая процедура Совета по международным стандартам бухгалтерского учета	50
<i>Правдюк Н.Л., Правдюк М.В.</i> Качество учетной информации: сущность и методика оценки	57
<i>Сторожук Т.Н.</i> Влияние креативности в учете на показатели финансовой отчетности	65
<i>Сук Л.К.</i> Исчисление и использование себестоимости сельскохозяйственной продукции	71
<i>Сук П.Л.</i> Формирование учётной информации о расходах	76
<i>Танасьева М.Н.</i> Проблемы нормативного регулирования учета природоохранной деятельности в лесном хозяйстве	81
<i>Шевченко Л.Я.</i> Интегрированный учет в управлении процессом налогообложения предприятия	90

ФИНАНСЫ И НАЛОГООБЛОЖЕНИЕ

<i>Гудзь Г.А.</i> Информационные системы и технологии в страховой защите аграрного предпринимательства	95
<i>Доминова И.В.</i> Формы электронного банкинга: эволюция, преимущества и недостатки	104
<i>Эрастов В.И.</i> Основные тренды страхового рынка зарубежных стран, которые имеют позитивное влияние на интернет-страхование	110
<i>Неизвестная Е.В.</i> Основные направления и механизм антикризисного управления банковской деятельностью	119
<i>Полчанов А.Ю., Поплавский А.А.</i> Особенности деятельности исламских страховых компаний	126
<i>Роева О.С.</i> Методика определения минимальной цены и объема реализации продукции, с учетом налоговой нагрузки	131
<i>Трусова Н.В.</i> Прогнозная вероятность процесса реализации финансового потенциала аграрного микроуровня	135

АУДИТ, АНАЛИЗ И КОНТРОЛЬ

<i>Бондарь В.П.</i> Теория и практика применения аудиторских процедур относительно входящих остатков при выполнении первых заданий по аудиту	143
--	-----

ЭКОНОМИКА И МЕНЕДЖМЕНТ

<i>Калиниченко А.В.</i> Методические засады оценки энергетической эффективности производства продукции растениеводства	150
<i>Куцьок П.А., Скоп К.И.</i> Современные системы управления нематериальными активами предприятия	156

КРИТИКА И БИБЛИОГРАФИЯ

<i>Стецюк П.А.</i> Рецензия на коллективную монографию под редакцией проф. Д.И. Демы «Финансовая политика в аграрном секторе экономики: состояние и перспективы»	163
Сведения об авторах	165

RACHUNKOWOŚĆ

<i>Demjanenko M.J., Rożeluk W.M.</i> Podejście systemowe do kształtowania informacji ewidencyjnej dla potrzeb zarządzania	8
<i>Honzarenko N.W.</i> Organizacyjno-metodyczne podstawy księgowania kosztów okresu przejściowego w uprawie organicznej roślin	16
<i>Kebko W.W.</i> Fundamentalne zasady rozwoju składników współczesnej sprawozdawczości finansowej	23
<i>Korol S.J.</i> Teoretyczne zasady rachunkowości społecznej	29
<i>Kusznirenko O.A.</i> Rachunkowo-informacyjne odwzorowanie opodatkowania przedsiębiorstw rolnych w kontekście ich stałego rozwoju	35
<i>Oriechowa A.I.</i> Interpretacja oraz misja strategicznej rachunkowości administracyjnej w działalności administracyjnej przedsiębiorstw	45
<i>Paśko O.W.</i> Należyta procedura prawna Rady standardów międzynarodowych rachunkowości	50
<i>Prawdziuk N.L., Prawdziuk M.W.</i> Jakość informacji rachunkowej: istota i metodyka oceny	57
<i>Storożuk T.M.</i> Wpływ kreatywności w rachunkowości na wyniki sprawozdawczości finansowej	65
<i>Suk L. K.</i> Obliczenie i wykorzystanie kosztu całkowitego produkcji rolnej	71
<i>Suk P.L.</i> Kształtowanie informacji rachunkowej o kosztach	76
<i>Tanasijewa M.M.</i> Problemy normatywnej regulacji rachunkowości działalności środowiskowej w gospodarstwie leśnym	81
<i>Szewczenko L.J.</i> Zintegrowana rachunkowość w zarządzaniu procesem opodatkowania przedsiębiorstwa	90

FINANSE I PODATKI

<i>Gudź G.O.</i> Systemy informacyjne i technologie w ochronie ubezpieczeniowej przedsiębiorczości rolnej	95
<i>Dominowa I.W.</i> Formy bankowości elektronicznej: ewolucja, zalety i wady	104
<i>Erastow W.I.</i> Podstawowe trendy na rynku ubezpieczeń krajów zagranicznych, które mają pozytywny wpływ na dostęp do ubezpieczenia internetowego	110
<i>Nieizwiastna O.W.</i> Główne kierunki i mechanizm zarządzania antykryzysowego działalnością bankową	119
<i>Połczanow A.J., Popławski O.O.</i> Cechy szczególne działalności islamskich spółek ubezpieczeniowych	126
<i>Rojewa O.S.</i> Metodyka określenia ceny minimalnej i objętości sprzedaży produktów, z uwzględnieniem obciążenia podatkowego	131
<i>Trusowa N.W.</i> Prognozowane prawdopodobieństwo procesu realizacji potencjału finansowego o rolnym mikropoziomie	135

AUDYT, ANALIZA I KONTROLA

<i>Bondar W.P.</i> Teoria i praktyka stosowania procedur audytorskich w zakresie przychodzących pozostałości po wakowaniu pierwszych zadań audytu	143
---	-----

GOSPODARKA I ZARZĄDZANIE

<i>Kalniczenko O.W.</i> Metodologiczne podstawy oceny efektywności energetycznej produkcji roślinnej	150
<i>Kucyk P.O., Skop X.I.</i> Nowoczesne systemy zarządzania niematerialnymi aktywami przedsiębiorstwa	156

KRYTYKA I BIBLIOGRAFIA

<i>Steciuk P.A.</i> Recenzja na zbiorową monografię pod redakcją prof. D.I. Demy «Polityka finansowa w sektorze rolniczym gospodarki: stan i perspektywy»	163
Informacje o autorach	165

BUCHFÜHRUNG

<i>Demianenko M.Ya., Rozheliuk V.M.</i> Systemansatz zur Zusammenstellung der Erfassungsinformation für Bedürfnisse der Verwaltung	8
<i>Honcharenko N.V.</i> Organisatorisch-methodische Grundsätze der Verbrauchserfassung des Übergangszeitraums im organischen Pflanzenbau	16
<i>Kebko V.V.</i> Fundamentale Grundlagen der Entwicklung der Bestandteile der gegenwärtigen finanziellen Berichterstattung	23
<i>Korol S.Ya.</i> Theoretische Grundsätze der sozialen Erfassung	29
<i>Kushnirenko O.A.</i> Erfassungs- und Informationsdarstellung der Besteuerung der landwirtschaftlichen Betriebe im Großzusammenhang ihrer nachhaltigen Entwicklung	35
<i>Oriekhova A.I.</i> Interpretation und Mission der strategischen Kosten- und Leistungsrechnung in der Verwaltungstätigkeit der Unternehmen	45
<i>Pasko O.V.</i> Gehörige Rechtsverfahren des Rates für internationale Standards für buchhalterische Erfassung	50
<i>Pravdiuk N.L., Pravdiuk M.V.</i> Qualität der Erfassungsinformation: Wesenheit und Bewertungsverfahren	57
<i>Storozhuk T.M.</i> Einwirkung der Kreativität in der Rechnungsführung auf die Kennwerte der finanziellen Berichterstattung	65
<i>Suk L.K.</i> Berechnung und Verwendung der Selbstkosten der landwirtschaftlichen Produktion	71
<i>Suk P.L.</i> Zusammenstellung der Erfassungsinformation über die Aufwendungen	76
<i>Tanasiieva M.M.</i> Probleme der normativen Regelung der Erfassung der Umweltschutztätigkeit in der Forstwirtschaft	81
<i>Shevchenko L.Ya.</i> Integrierte Erfassung in der Verwaltung des Vorgangs der Besteuerung des Unternehmens	90

FINANZEN UND BESTEUERUNG

<i>Hudz H.O.</i> Informationssysteme und Technologien im Versicherungsschutz des agrarischen Unternehmertums	95
<i>Dominova I.V.</i> Formen des E-Bankings: Evolution, Vor- und Nachteile	104
<i>Erastov V.I.</i> Haupttrendlinien des Versicherungsmarktes des Auslandes, die einen positiven Einfluss auf die Internet-Versicherung haben	110
<i>Niezviestna O.V.</i> Grundrichtungen und Mechanismus des Krisenmanagements des Bankgeschäftes	119
<i>Polchanov A.Yu., Poplavskiy O.O.</i> Besonderheiten der Tätigkeit der islamischen Versicherungsgesellschaften	126
<i>Roieva O.S.</i> Bestimmungsmethode des niedrigsten Preises und des Absatzumfangs der Produktion, unter Berücksichtigung der Steuerlast	131
<i>Trusova N.V.</i> Prognosewahrscheinlichkeit des Realisierungsprozesses des Finanzpotenzials des agrarischen Mikroniveaus	135

AUDIT, ANALYSE UND KONTROLLE

<i>Bondar V.P.</i> Theorie und Anwendungspraktik der Wirtschaftsprüfungsverfahren zu den Anfangssalden bei der Erfüllung der ersten Aufgaben in der Wirtschaftsprüfung	143
--	-----

WIRTSCHAFT UND MANAGEMENT

<i>Kalinichenko O.V.</i> Methodische Bewertungsgrundlagen der Energieeffizienz der Herstellung der Pflanzenproduktion	150
<i>Kutsyk P.O., Skop Kh.I.</i> Gegenwärtige Verwaltungssysteme der nichtmateriellen Aktiva des Unternehmens	156

KRITIK UND BIBLIOGRAPHIE

<i>Stetsiuk P.A.</i> Rezension auf die kollektive Monographie, herausgegeben vom Professor D.I. Dema «Finanzpolitik im Agrarsektor der Ökonomik: Zustand und Aussichten»	163
Information über die Autoren	165

Н.Л. ПРАВДЮК

(Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця, Україна)

М.В. ПРАВДЮК

(Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця, Україна)

Якість облікової інформації: сутність та методика оцінки

Стаття присвячена обґрунтуванню теоретико-методичних засад оцінки якості облікової інформації. Здійснено аналіз існуючих підходів до тлумачення сутності якості облікової інформації. Обґрунтовано двоїсту природу якості облікової інформації. По-перше, якість облікової інформації розглядається як сукупність споживчих властивостей інформації, що існують об'єктивно, та втілюють у собі ресурси, спожиті на кожному етапі облікового процесу; по-друге, якість облікової інформації визначається її здатністю задовольняти інформаційні потреби різних груп користувачів при прийнятті рішень. Запропоновано підхід до оцінки рівня відповідності якісних параметрів інформації еталонним показникам і потребам, вимогам й очікуванням різних користувачів. Авторський підхід до оцінки якості облікової інформації ґрунтується на експертній методиці та передбачає послідовне виконання таких етапів: структуризація якісних характеристик облікової інформації, визначення ступеня відповідності її якісних характеристик еталонним показникам, розрахунок базового показника якості облікової інформації, ранжування якісних характеристик інформації користувачами та розрахунок інтегрального показника якості облікової інформації.

Ключові слова: облікова інформація, якість облікової інформації, якісні характеристики інформації, оцінка якості облікової інформації.

Н.Л. ПРАВДЮК

(Вінницький національний аграрний університет, г. Вінниця, Україна)

М.В.ПРАВДЮК

(Вінницький національний аграрний університет, г. Вінниця, Україна)

Качество учетной информации: сущность и методика оценки

Статья посвящена обоснованию теоретико-методических основ оценки качества учетной информации. Проведен анализ существующих подходов к толкованию сущности качества учетной информации. Обоснованно двойственную природу качества учетной информации. Во-первых, качество учетной информации рассматривается как совокупность потребительских свойств информации, существующих объективно, и воплощающих в себе ресурсы, потребленные на каждом этапе учетного процесса; во-вторых, качество учетной информации определяется ее способностью удовлетворять информационные потребности различных групп пользователей при принятии решений. Предложен подход к оценке уровня соответствия качественных параметров информации эталонным показателям и требованиям, требованиям и ожиданиям различных пользователей. Авторский подход к оценке качества учетной информации основывается на экспертной методике и предусматривает последовательное выполнение следующих этапов: структурирование качественных характеристик информации, определение степени соответствия ее качественных характеристик эталонным показателям, расчет базового показателя качества учетной информации, ранжирование качественных характеристик информации пользователями и расчет интегрального показателя качества учетной информации.

Ключевые слова: учетная информация, качество учетной информации, качественные характеристики информации, оценка качества учетной информации.

Quality of Accounting Information: Essence and Assessment Method

The article is devoted to the substantiation of theoretical and methodological principles of assessing the quality of accounting information. The analysis of existing approaches to the interpretation of the essence of the quality of accounting information is performed. The dual nature of the quality of accounting information is substantiated. Firstly, the quality of accounting information is considered as a set of consumer characteristics of information that exist objectively, and embody the resources consumed at each stage of accounting process; secondly, the quality of accounting information is determined by its ability to meet the information needs of different user groups in the decision-making. The approach to assessing the level of correspondence of the quality parameters of information to reference indices, needs, demands and expectations of different users is proposed. The author's approach to assessing the quality of accounting information is based on expert methods and provides for the consistent implementation of the following steps: structuring of qualitative characteristics of accounting information, determining the degree of correspondence of its quality characteristics to benchmark indices, calculating the baseline quality of accounting information, ranking the quality characteristics of information by users, and calculation of integral index of quality of accounting information.

Keywords: *accounting information, quality of accounting information, quality parameters of information, assessment of the quality of accounting information.*

Постановка проблеми. В епоху постіндустріального розвитку світової економіки інформація стає визначальним чинником виробництва, без урахування якого нівелюються будь-які перспективи економічного зростання. Водночас в міру розвитку економічних відносин реалізація інформаційної функції значно ускладнюється. Інформація як продукт бухгалтерського обліку сьогодні повинна відображати більш складні, глобальні та швидко змінювані бізнес-процеси, забезпечуючи здатність менеджменту адекватно реагувати на виклики економічного буття. Втім, практика засвідчує, що облікова система підприємств часто не формує адекватного сучасним умовам інформаційного забезпечення, що призводить до його невідповідності інформаційним потребам, запитам й очікуванням користувачів та втрати їх довіри до інституту бухгалтерського обліку. У зв'язку з цим об'єктивно постає проблема формування облікової інформації, яка б відповідала цільовим критеріям різних груп користувачів та в усіх необхідних аспектах відображала фінансово-господарську діяльність підприємств, розробки організаційно-методичних підходів до оцінки та контролю її якості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання, пов'язані з вивченням сутності та місця облікової інформації в системі інформаційного забезпечення сучасного менеджменту, а також методичних підходів до оцінки її якості стали об'єктом наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних науковців, а саме: С.Л. Безручук, С.Ф. Голова, Н.Є. Єршової, К. Панітца (К. Panitz),

А. Зауера, (A. Sauer), К. Вашковіца (Waschkowitz), А. Піко (A. Picot), Т.Ф. Плахтій, Т.Д. Поплаухіної, І.Б. Садовської, О.С. Соколової та інших вчених-економістів. Зокрема, А. Піко, досліджуючи роль інформації в забезпеченні успішності виробничо-господарської діяльності підприємств, включає її до складу чинників виробництва наряду із працею, землею та капіталом [16]. Теоретичні та практичні аспекти управління якістю облікової інформації висвітлені у наукових працях К. Панітца (K. Panitz), А. Зауера, (A. Sauer), К. Вашковіца (C. Waschkowitz) [14, 15]. Вчені зазначають, що якість облікової інформації пов'язана з відповідністю або невідповідністю її певним цільовим критеріям, які пов'язані з часовими (наприклад, своєчасність інформації) та витратними аспектами (наприклад, доречність витрат на оцінку якості інформації) [15, с. 531]. Т.Ф. Плахтій проводить аналіз існуючих підходів до розуміння сутності якості облікової інформації та обґрунтує причини існування багатоваріантності трактування цього поняття [7]. В науковій праці Н.Є. Єршової розглянуто чинники, які впливають на якість облікової інформації, сформульовано стратегічну мету та функціональні цілі оцінювання якості інформації відповідно до функцій управління [3]. Методи оцінки якості облікової інформації як сукупності способів та прийомів вираження показників якості бухгалтерських даних висвітлено у дослідженнях О.С. Соколової та С.Л. Безручук [1, 10-11]. Обґрунтування критеріїв оцінки якості звітної інформації, її адаптації до вимог сучасної системи локального менеджменту з урахуванням викликів

Бухгалтерський облік

глобалізованої інформаційної економіки наводиться у дослідженнях І.Б. Садовської, К.Є. Нагірської та Т.Д. Поплаухіної [8, 9]. Проблема значущості обліково-інформаційних джерел для потреб управління економічними процесами в умовах постіндустріальної економіки та забезпечення формування релевантної бази даних про фінансово-економічні операції досліджує у своїх працях С.Ф. Голов [2]. Вчений стверджує, що «вузьким місцем» бухгалтерського обліку є те, що його принципи і методи спрямовані на формування зовнішньої фінансової звітності, яка не враховує інтереси усіх користувачів [2, с. 154].

Втім, незважаючи на детальну розробку багатоаспектної проблеми якості облікової інформації, на сьогодні відсутнє системне уявлення про теорію та методологію її оцінки, не розроблено загальноприйняту систему показників якості бухгалтерської інформації, що створює практичні перешкоди для визначення її цінності в процесі розробки та прийняття управлінських рішень. Необхідність вирішення вказаних проблемних питань обумовлює актуальність та своєчасність досліджуваної тематики.

Метою статті є аналіз існуючих підходів до сутнісного наповнення поняття «якість облікової інформації», обґрунтування теоретико-методичних положень оцінки якісних характеристик облікової інформації на предмет відповідності її цільовим критеріям різних користувачів та здатності задовольняти інформаційні потреби менеджерів при обґрунтуванні, прийнятті й реалізації управлінських рішень.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний менеджмент покликаний забезпечити своєчасність прийняття управлінських рішень на максимальній повній доказовій базі з мінімальним ризиком та витратами на їхнє формування. За

експертними оцінками, успішність виконання цього завдання на 60-70 % залежить від якості обліково-аналітичного забезпечення реалізації функцій управління [4, с. 109-110]. Втім, як стверджує С.Ф. Голов, думку якого ми поділяємо, в сучасних умовах система бухгалтерського обліку не забезпечує формування інформації, актуальної для прийняття управлінських рішень, складання звітності для потреб різних користувачів [2, с. 153]. При цьому причиною обмеження якості бухгалтерської інформації, як зазначає С.Л. Безручук, виступає встановлена сукупність форм фінансової звітності, оскільки національні положення бухгалтерського обліку передбачають конкретні форми звітності (введення будь-яких статей підприємством неможливе, окрім передбачених відповідним стандартом) [1, с. 26].

За даними дослідження «Reporting Survey» [17], проведеного аудиторською фірмою «PricewaterhouseCoopers», 65 % опитаних керівників підприємств зазначили, що найвищим пріоритетом при складанні звітності є якість поданої у ній інформації, тоді як оптимізація фінансових витрат і часу на узагальнення та одержання звітних показників є важливим відповідно для 29 та 6 % респондентів. Високі вимоги до якості облікової інформації є результатом зростання значення суспільного іміджу компаній та постійного моніторингу їх розвитку з боку інвесторів. При цьому 25 і 44 % опитаних відповідно дуже високо та високо оцінюють якість інформації, представлені у звітності їхніх компаній, а 85 % підприємств планують в подальшому вживати заходи, спрямовані на підвищення якості бухгалтерської інформації. Такими заходами для більшості підприємств є подальша стандартизація бухгалтерського обліку, впровадження інтегрованих інформаційних систем, автоматизація внутрішнього контролю, гармонізація зовнішньої та внутрішньої звітності тощо (рис. 1).

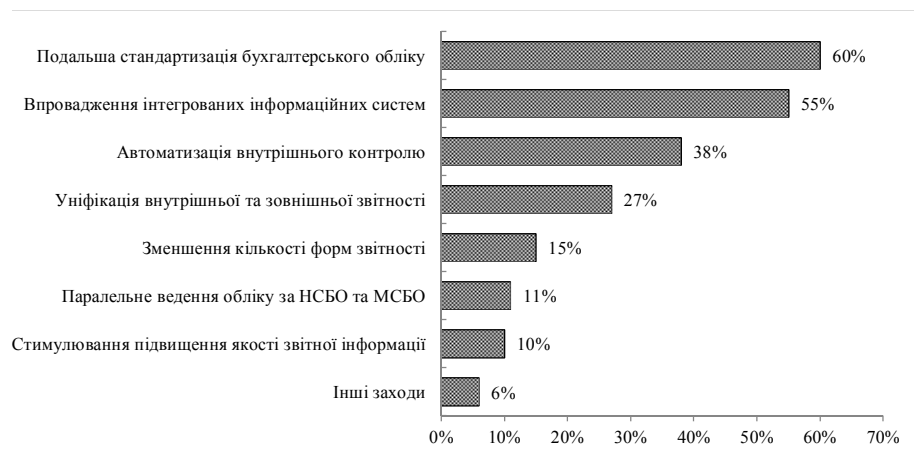

Рис. 1. Заходи, які готові впроваджувати підприємства для підвищення якості облікової інформації

Джерело: за даними дослідження аудиторської фірми «PricewaterhouseCoopers» [17].

З огляду на вищенаведене, можна констатувати, що підприємства сьогодні зацікавлені в генеруванні облікової інформації з високими якісними параметрами, що дає змогу забезпечити високий рівень довіри до них з боку користувачів та матиме позитивний вплив на розвиток бізнесу. Менеджери в процесі обґрунтування та прийняття управлінських рішень повинні оперувати неупередженою, правдивою та достовірною інформацією про фінансово-господарську діяльність підприємств. При цьому слід пам'ятати, що якість бухгалтерської інформації корелює з ефективністю реалізації всього управлінського процесу: чим вищі якісні параметри інформації, тим кращі можливості менеджерів підготувати оптимальні рішення. Водночас наявність у звітності неточностей та помилок, а також бажання управлінського персоналу «прикрасити» звітні показники з метою представлення фінансового становища підприємства в більш привабливому для інвесторів світлі вводить в оману користувачів облікової інформації та знижує довіру зацікавлених сторін до менеджменту підприємства. Відтак на порядку денному бухгалтерів постає проблема формування облікової інформації з високими якісними характеристиками, яка б забезпечувала потреби різних груп користувачів та відновлення їх довіри до інституту бухгалтерського обліку.

У міжнародному стандарті ISO 9001:2015 «Система менеджменту якості» [13] під поняттям «якість» розуміється ступінь, у якій сукупність властивостей і характеристик продукції або послуг

задовольняють потреби споживачів. При цьому якість продукції та послуг включає в себе не тільки виконання функцій відповідно до їх споживчого призначення, властивості та характеристики, але й сприйняття їх цінності та вигоди з позиції окремого споживача. Іншими словами, при використанні поняття «якість» мають на увазі міру, в якій продукція, послуга або процес відповідає встановленим вимогам та критеріям. Враховуючи те, що інформація є продуктом бухгалтерського обліку, науково коректним є використання поняття «якість облікової інформації» для визначення міри відповідності її характеристик потребам та запитам користувачів бухгалтерських даних.

Дослідження бухгалтерської літератури засвідчує, що поняття «якість облікової інформації» широко увійшло в науковий вжиток та використовується вченими здебільшого для позначення ступеня відповідності якісних характеристик облікової інформації вимогам різних груп користувачів. Втім, не дивлячись на те, що останнім часом досліджуване поняття займає чільне місце в системі сучасного понятійно-категоріального апарату бухгалтерської науки, в економічній літературі відсутнє загально-прийняте визначення цього поняття, існує неузгодженість та суперечливість підходів до виокремлення якісних характеристик облікової інформації та відсутні комплексні теоретико-методичні підходи до оцінки рівня її відповідності потребам менеджменту підприємства та інформаційним запитам інших зацікавлених сторін (табл. 1).

Таблиця 1

Систематизація підходів учених до розуміння сутності якості облікової інформації

№ з/п	Автор(и)	Сутність підходу
1	С.Л. Безручук [1, с. 24]	«... характеризується рядом характеристик та вимог до неї, оцінюється відповідно до потреб та вимог користувачів у конкретний момент часу»
2	Н.Ю. Єршова [3, с. 373]	«... це сукупність суттєвих властивостей облікової інформації, що характеризують її відповідність своєму призначенню і висунутим до неї вимогам, а також здатність задовольняти потреби і запити користувачів»
3	К. Панітц (K. Panitz), К. Вашковітц (C. Waschkowitz) [14, с. 18]	«... при визначенні якості облікової інформації найважливішим є її здатність задовольняти інформаційні потреби клієнтів, користувачів та зацікавлених сторін»
4	Т.Ф. Плахтій [7, с. 44]	«... це її властивість або характеристика задовольняти потреби, вимоги, запити або очікування, які виникають або формулюються користувачами облікової інформації, що є обліковим інформаційним продуктом, який виробляється обліковою системою для споживання»
5	Т.Д. Поплаухіна [8, с. 203]	«... сукупність властивостей інформації, що враховують ступінь практичної придатності, можливість і ефективність використання конкретної інформації, що формується в бухгалтерському обліку та звітності, для досягнення цілей розвитку підприємства в процесі управління і прийняття успішних рішень при здійсненні тих чи інших видів діяльності»
6	О.С. Соколова [10, с. 232]	«... якість облікової інформації має першочергове значення для учасників бізнес-процесу, оскільки саме вона визначає життєздатність майбутніх стратегічних рішень»
7	Э.С. Хендриксен, М.Ф. Ван Бреда [12, с. 81-83]	«... якісні характеристики, які роблять облікову інформацію корисною»; «... якісні характеристики – атрибути облікової інформації, які мають тенденцію підвищувати свою корисність»

Джерело: систематизовано авторами.

На основі проведених теоретизувань щодо сутності якості облікової інформації необхідно відзначити, що в науковій літературі існують різні підходи до тлумачення цього поняття. Відсутність однаковості в середовищі науковців при визначенні якості облікової інформації є результатом того, що якість не є фіксованою, абсолютною величиною, а вербально описує і характеризує ступінь відповідності властивостей інформації обраній системі критеріїв.

Більшість дослідників притримуються комунікаційного підходу, за якого рівень якості інформації визначається її здатністю задовольняти інформаційні потреби, вимоги, запити або очікування, що формуються у користувачів облікових даних та зацікавлених сторін. Однак такий підхід до розуміння сутності якості облікової інформації є, на нашу думку, однобічним, оскільки не враховує сукупності її характеристик та властивостей, які існують об'єктивно й не залежать від уподобань та інформаційних запитів окремих груп користувачів. Коли ми говоримо про якість як про сукупність властивостей, то це комплексна характеристика будь-якої споживчої вартості, яка об'єктивно існує, незалежно від ставлення до неї людей. Коли мова йде про якість як економічну категорію, то мають на увазі відношення людей до тієї чи іншої сукупності властивостей споживчої вартості [3, с. 370].

Таким чином, під якістю інформації як продукту бухгалтерського обліку необхідно розуміти сукупність її споживчих властивостей, які існують об'єктивно, є результатом облікового процесу та втілюють у собі спожиті ресурси. Водночас, якщо оцінку якості облікової інформації проводити в контексті її здатності задовольняти інформаційні потреби, вимоги та очікування зацікавлених сторін, то одна й та ж інформація може бути корисною для одних користувачів облікових даних та не мати жодної цінності для інших. У таких випадках доречно провести ранжування якісних характеристик інформації з урахуванням вимог споживачів обліково-інформаційного продукту. Іншими словами, ціннісні критерії до вихідної облікової інформації та вимоги до її змісту мають ініціюватися користувачами інформації, оскільки система обліку виконує роль механізму, який забезпечує зворотний зв'язок із системою менеджменту. Бухгалтерський облік повинен бути не «метою в собі», а виступати системою, яка забезпечує вимірювання, обробку та передавання інформації про відповідний господарюючий суб'єкт, що дає змогу користувачам приймати обґрунтовані рішення при виборі альтернативних варіантів використання обмежених ресурсів у процесі управління діяльністю підприємства [6, с. 12-13].

Одним із найскладніших завдань при дослідженні питань щодо формування бухгалтерської інформації в процесі розробки та прийняття управлінських рішень є оцінка її якості. Оцінка, будучи складною та багатоаспектною проблемою, ще більше поглиблюється, коли йдеться про надання

характеристикам та властивостям інформації, що формується в системі бухгалтерського обліку та звітності підприємства, абсолютного виміру. Труднощі, з якими стикаються при цьому практики, пов'язані з відмінністю оцінки якісних характеристик облікової інформації від узвичаєної методики визначення споживчої вартості матеріально-речових об'єктів та відсутністю розробленої системи вимірників якості інформації. Враховуючи складність цієї проблеми на сьогодні не сформовано універсальної методики, яка б забезпечувала визначення ступеня досяжності системою облікових показників заданого рівня якісних критеріїв. Тому останнім часом все активніше творчі зусилля вчених спрямовуються на теоретичне обґрунтування й розробку організаційно-методичних та практичних положень кількісної оцінки якості облікової інформації.

При визначенні якості облікової інформації вчені використовують різноманітні системи та групи показників. Більшість дослідників виділяє такі основні якісні характеристики облікової інформації як доцільність, надійність, порівнянність, зрозумілість та своєчасність. Інші представники наукового середовища розширюють цей перелік, включаючи до якісних характеристик інформації доступність, адресність, рентабельність тощо. При цьому в НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [5] зазначається, що метою складання фінансової звітності є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства.

Наслідком різночитання сутності якості облікової інформації, що ґрунтується на відмінних підходах до виокремлення її якісних характеристик, є поява в бухгалтерській літературі значної кількості теоретико-методичних підходів до оцінки якості облікової інформації, які можна згрупувати в нормативні, статистичні та експертні.

Сутність нормативного методу полягає у перевірці даних бухгалтерського обліку на предмет відповідності його нормативно-правовим актам та стандартам, що регламентують методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про активи, зобов'язання та власний капітал. В межах нормативного методу акцентується увага на якості формування первинних та зведених облікових документів. Вчені виділяють комплекс вимог до документів при застосуванні нормативного методу: конкретність, чіткість, простота і точність формулювань; логічна послідовність викладу інформації; обґрунтованість; інформаційна стабільність; переконлива аргументація [10, с. 233]. Відповідно до вищевказаного, нормативний метод оцінки фактично зводиться до констатації відповідності або невідповідності сформованих облікових документів формальним вимогам, що не завжди свідчить про високу якість поданої у них інформації, особливо в умовах фіскальної спрямованості бухгалтерського обліку, наслідком

якої є неспроможність генерування інформаційних потоків для потреб менеджменту.

При використанні статистичних методів значення показників якості облікової інформації визначають з використанням методів теорії ймовірності та математичної статистики. До статистичних методів оцінки облікової інформації вчені відносять контрольні листки, контрольні карти, теорію вибіркового дослідження, а основною перевагою цієї групи методів називають кількісну визначеність [10, с. 233].

Найбільшого поширення в теорії та практиці набув експертний метод, який використовується в умовах кількісної невизначеності критеріїв якості облікової інформації та ґрунтується на неформалізованих, смислових судженнях фахівців-експертів з досліджуваної проблеми. Основними перевагами цього методу є простота розрахунків та максимальне врахування якісних характеристик облікової інформації, які відображають її цінність в процесі прийняття рішень. Однак експертна оцінка якості облікової інформації має суттєвий недолік – суб'єктивізм. Достовірність результатів оцінки певною мірою залежатиме від компетентності та кваліфікації експертів.

Використовуючи теоретико-методологічні засади експертного методу обґрунтуємо авторський підхід до оцінки якості облікової інформації з урахуванням

її двоїстої природи. В загальному можна виділити такі етапи оцінки: структуризація якісних характеристик облікової інформації, визначення ступеня відповідності її якісних характеристик еталонним показникам, розрахунок базового показника якості облікової інформації, ранжування якісних характеристик облікової інформації та розрахунок інтегрального показника якості облікової інформації.

Облікова інформація складається із сукупності економічних показників, які характеризуються певним набором якісних характеристик (достовірність, зрозумілість, надійність, раціональність та ін.). Тому на початковому етапі оцінки необхідно сформулювати систему якісних характеристик облікової інформації на основі ідентифікації інформаційних потреб та вимог різних груп користувачів. Кількість виокремлених якісних характеристик бухгалтерської інформації може варіюватися та визначається вимогами, які ставляться до інформації користувачами. При виділенні якісних характеристик облікової інформації потрібно виходити з найбільш вагомих її властивостей, які відображають цінність інформації для користувачів при обґрунтуванні та прийнятті рішень. Сформовану систему показників якості інформації доцільно представити у формі матриці якісних характеристик облікової інформації (табл. 2).

Таблиця 2

Матриця якісних характеристик облікової інформації*

Коефіцієнт вагомості якісних характеристик облікової інформації k , $(0,0 \leq k \leq 1,0)$	Якісні характеристики облікової інформації a_i , $(0,0 \leq a_i \leq 10,0)$											
	Адекватність	Достатність	Достовірність	Зрозумілість	Надійність	Обачність	Порівнянність	Раціональність	Релевантність	Своєчасність	Суттєвість	I_n
0,0	-	-	-	-	-	-	-	3,0	-	-	-	...
0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,5	-	...
0,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	...
0,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	...
0,4	-	-	-	-	9,0	6,0	-	-	6,0	-	-	...
0,5	-	-	8,0	-	-	-	8,5	-	-	-	-	...
0,6	9,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	...
...
1,0	-	7,0	-	10,0	-	-	-	-	-	-	8,5	...
<i>Базовий показник якості облікової інформації</i>												
$I_{\text{баз}} = \sum_{i=1}^n a_i = 78,0$	Рівень якості облікової інформації визначається сукупністю об'єктивно існуючих якісних характеристик (споживчих властивостей), які існують незалежно від інформаційних потреб та вимог різних груп користувачів облікових даних											
<i>Інтегральний показник якості облікової інформації</i>												
$I_{\text{інт}} = \sum_{i=1}^n a_i \cdot k_i = 48,1$	Рівень якості облікової інформації визначається її здатністю задовольняти інформаційні потреби та вимоги різних груп користувачів облікових даних											

Джерело: розроблено авторами.

* – наведені показники є умовними.

Виокремлені якісні характеристики облікової інформації необхідно оцінити на предмет відповідності їх еталонним показникам. Тобто експертним шляхом визначається відповідність облікової інформації таким якісним характеристикам як надійність, достовірність, зрозумілість та ін. За одиницю виміру можуть бути обрані абсолютні показники (наприклад, в діапазоні 0-10 балів). Шляхом підсумовування абсолютних показників розраховується базовий показник якості облікової інформації, який відображає споживчі властивості інформації як продукту бухгалтерського обліку, які існують об'єктивно, не залежно від інформаційних запитів зовнішніх та внутрішніх користувачів.

Для визначення якості інформації з позиції окремих груп користувачів необхідно провести ранжування якісних характеристик. З урахування важливості для прийняття рішень конкретної якісної характеристики бухгалтерської інформації користувачі присвоюють кожній з них ваговий коефіцієнт в інтервалі від 0 до 1,0. Інтегральний показник якості облікової інформації розраховується підсумовуванням абсолютних показників її якісних характеристик відкоригованих на ваговий коефіцієнт.

Застосування запропонованого оціночного підходу, що опирається на двоїсту природу якості облікової інформації, дозволить: по-перше, визначити базовий рівень якості облікової інформації як об'єктивної реальності, що не залежить від інформаційних потреб та вимог користувачів; по-друге, провести оцінку облікової інформації з точки зору її придатності та цінності для різних груп користувачів бухгалтерського обліку (власників, ділових партнерів на ринку, органів державного регулювання та контролю), кожна з яких при прийнятті рішень має потребу в інформації з визначеним набором якісних характеристик різного ступеня важливості.

Висновки. На сьогодні в середовищі науковців відсутня єдність у підходах до розуміння сутності якості облікової інформації, що пояснюється мультिवаріантністю тлумачення базового поняття «якість». Однак спільною ознакою у більшості визначень, наведених в бухгалтерській літературі, є домінантність комунікаційного підходу, за якого якість інформації визначається рівнем практичної придатності, можливості та ефективності її використання користувачами при прийнятті рішень. Водночас під якістю облікової інформації слід розглядати набір її якісних характеристик та властивостей, які існують об'єктивно та не залежать від ціннісних критеріїв та потреб зацікавлених сторін.

З урахуванням двоїстої природи сутності якості облікової інформації обґрунтовано теоретико-методичні положення підходу до оцінки якості облікової інформації, що дасть змогу виявити «слабкі» місця в процесі формування обліково-інформаційного забезпечення управлінського процесу та розробити систему заходів, спрямованих на забезпечення поступального розвитку системи бухгалтерського обліку підприємства.

4 Список використаних джерел

1. Безручук, С. Л. Алгоритм оцінки якості інформації в звітності [Текст] / С. Л. Безручук // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2014. – Вип. 2(29). – С. 24-33.
2. Голов, С. Ф. Футурологія бухгалтерського обліку [Текст] / С. Ф. Голов // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку. – 2014. – № 794. – С. 153-157.
3. Єршова, Н. Ю. Якість облікової інформації: методичний підхід до оцінювання [Текст] / Н. Ю. Єршова // Актуальні проблеми економіки. – 2014. – № 8(158). – С. 368-374.
4. Мних, Є. В. Ефективність інтегрованих обліково-аналітичних систем [Текст] / Є. В. Мних // Вісник КНТЕУ. – 2013. – № 1. – С. 109-116.
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13/print1455202908463392>
6. Нидлз, Б. Принципы бухгалтерского учета [Текст] / Б. Нидлз, Х. Андерсон, Д. Колдуэлл; пер. с англ.; под ред. Я. В. Соколова. – 2-е изд., стереотип. – М.: Финансы и статистика, 2004. – 496 с.
7. Плахтій, Т. Ф. Аналіз підходів до розуміння сутності якості облікової інформації [Текст] / Т. Ф. Плахтій // Облік і фінанси. – 2015. – № 4(70). – С. 38-45.
8. Поплаухина, Т. Д. Качество учетно-аналитической информации как научная категория [Текст] / Т. Д. Поплаухина // Актуальные вопросы экономики и управления: материалы междунар. науч. конф. (г. Москва, апрель 2011 г.). – М.: РИОР, 2011. – С. 202-205.
9. Садовська, І. Б. Критерії оцінки якості управлінської звітності [Текст] / І. Б. Садовська, К. Є. Нагірська // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – № 3. – С. 899-904.
10. Соколова, Е. С. Методы оценки качества учётной информации [Текст] / Е. С. Соколова // Известия Оренбургского государственного аграрного университета. – 2011. – № 31-1. – С. 232-235.
11. Соколова, Е. С. Теоретические основы методики формирования системы показателей для оценки качества бухгалтерской (финансовой) информации [Текст] / Е. С. Соколова // Известия Тульского государственного университета. Экономические и юридические науки. – 2009. – № 1-2. – С. 232-242.
12. Хендриксен, Э. С. Теория бухгалтерского учета [Текст] / Э. С. Хендриксен, М. Ф. Ван Бреда / пер. с англ.; под ред. Я. В. Соколова. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 576 с.
13. ISO 9000:2015 «Quality management systems» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:9001:ed-5:v1:en>

14. Panitz, K. Qualität im Reporting: CFO-Impulse Exklusive – Einblicke in Top-Unternehmen / K. Panitz, C. Waschkowitz. – Stuttgart: Schäffer-Poeschel Verlag, 2012. – 217 p.

15. Panitz, K. Qualitätsmanagement im Reporting / K. Panitz, A. Sauer, C. Waschkowitz // *Controlling*. – 2010. – № 2. – S. 531-537.

16. Picot, A. Der Produktionsfaktor Information in der Unternehmensführung / A. Picot // *Zeitschrift zur Interaktion zwischen Theorie und Praxis in Marketing und Distribution*. – 1989. – № 4. – pp. 3-9.

17. Reporting Survey «Wie gut sind Ihre Abschluss- und Reportingprozesse?» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.pwc.de>

4 References

1. Bezruchuk, S. L. (2014). Alhorytm otsinky yakosti informatsii v zvitnosti [Reporting information quality assessment algorithm]. *Problemy teorii ta metodologiyi buxgalterskogo obliku, kontrolyu i analizu*, No. 2(29), 24-33.

2. Golov, S. F. (2014). Futurolohiiia bukhgalterskoho obliku [Futurology of accounting]. *Visnyk Nacionalnogo universytetu «Lvivska politehnika». Menedzhment ta pidpryyemnyctvo v Ukraini: etapy stanovlennya ta problemy rozvytku*, No. 794, 153-157.

3. Yershova, N. Yu. (2014). Yakist oblikovoi informatsii: metodychni pidkhid do otsiniuvannia [The quality of accounting information: a methodological approach to assessment]. *Aktualni problemy ekonomiky*, No. 8(158), 368-374.

4. Mnyx, Ye. V. (2013). Efektyvnist intehrovanykh oblikovo-analitychnykh system [Effectiveness of integrated accounting and analytical systems]. *Visnyk KNTEU*, No. 1, 109-116.

5. Ministry of Finance of Ukraine. (2013). *Natsionalne polozhennia (standart) bukhgalterskoho obliku I «Zahalni vymohy do finansovoi zvitnosti» [National Accounting Regulation (Standard) I «General Requirements for Financial Reporting»*. Available at <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (Accessed 22 april 2016).

6. Nidlz, B., Anderson, X., Koldujell, D. (2004). *Printsypy bukhgalterskoho ucheta [Principles of Accounting]*. Moskva: Finansy i statistika.

7. Plaxtij, T. F. (2015). Analiz pidkhodiv do rozuminnia sutnosti yakosti oblikovoi informatsii [Analysis of Approaches to Understanding of Essence of Accounting Information Quality]. *Oblik i finansy*, No. 4(70), 38-45.

8. Poplauhina, T. D. (2011). Kachestvo uchetho-analiticheskoi informatsii kak nauchnaia katehoriya [Benchmarking as the tool of improving quality of the registration-analytical information]. *Aktualnye voprosy jekonomiki i upravlenija: materialy mezhdunar. nauch. konf.*, Moskva: RIOR.

9. Sadovska, I. B., Nagirska, K. Ye. (2015). Kryterii otsinky yakosti upravlinskoj zvitnosti [Evaluation criteria for management reporting quality]. *Globalni ta nacionalni problemy ekonomiky*, No. 3, 899-904.

10. Sokolova, E. S. (2011). Metody otsenki kachestva uchotnoy informatsii [Methods for evaluating the quality of accounting information]. *Izvestija Orenburgskogo gosudarstvennogo agrarnogo universiteta*, No. 31-1, 232-235.

11. Sokolova, E. S. (2009). Teoreticheskie osnovy metodiki formirovaniya sistemy pokazateley dlya otsenki kachestva buhgalterskoy (finansovoy) informatsii [Theoretical bases of a technique of formation of system of indicators for an estimation of quality of the accounting (financial) information]. *Izvestija Tul'skogo gosudarstvennogo universiteta. Jekonomicheskie i juridicheskie nauki*, No. 1-2, 232-242.

12. Hendriksen, Je. S., Van Breda, M. F. (2000). *Teoriya buhgalterskogo ucheta [Accounting Theory]*. Moskva: Finansy i statistika.

13. The International Organization for Standardization. (2015). Quality management systems. Available at <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:9001:ed-5:v1:en> (Accessed 26 may 2016).

14. Panitz, K., Waschkowitz, C. (2012). *Quality in Reporting: CFO pulses Exclusive - Insights into top companies*. Stuttgart: Schäffer-Poeschel Verlag.

15. Panitz, K., Sauer, A., Waschkowitz, C. (2010). Quality Management in Reporting. *Controlling*, No. 2, 531-537.

16. Picot, A. (1989). The production factor information in the corporate governance. *Zeitschrift zur Interaktion zwischen Theorie und Praxis in Marketing und Distribution*, No. 4, 3-9.

17. The official site of PwC (2016). Available at <https://www.pwc.de> (Accessed 26 april 2016).